

До десятиліття центру «Сефер»

Нещодавно мені довелося взяти участь у роботі XI міжнародної міждисциплінарної конференції з іудаїки. Відбулася вона в Росії, у м. Корольово Московської області. На цей солідний за науковим масштабом форум з'їхалось понад 250 доповідачів із Нью-Йорка, Єрусалима, Тель-Авіва, Хайфи, Берліна, Лондона, Лісабона, Цюриха, Варшави, Вроцлава, Вільнюса, Клайпеди, Риги, Юрмалі, Даугавпілса, Талліна і т. д.

Безперечно, лідерами учасниками стали представники Російської Федерації та країн СНД. Приємно відзначити, що досить компактно була представлена й Україна. Це доповідачі, переважно викладачі вищих навчальних закладів Києва, Харкова, Дніпропетровська, Донецька, Одеси, Херсона, Сімферополя та ін. Західну Україну презентували наукові установи Львова, Дрогобича, Івано-Франківська, Коломиї, Чернівців та Ужгородський університет.

Організаторами конференції виступили ряд установ, а Центр наукових співробітників та викладачів іудаїки у вищих навчальних закладах «Сефер» по суті став координаційним центром науково-практичного зібрання. Зауважимо, що Центр цього року відсвяткував власне десятиліття.

Голова академічної ради Центру «Сефер» Рашид Капланов (на фото — праворуч) доклав чимало зусиль для об'єднання багатьох організацій, які проводять дослідження з питань іудаїки. Вже кілька років поспіль пан Капланов відвідує і наш край. Приємно й те, що проблематика закарпатського єврейства цікавить дослідників з інших віддалених від нас регіонів. Тема моєї доповіді стосувалася етнодемографічного та етнокультурного розвитку євреїв Закарпаття впродовж 1989 — 2001 років. Окрім двадцятихвилинної регламентної доповіді, учасники секції «Демо-

Михайло Зан та Рашид Капланов.

графія. Соціологія. Психологія» жваво дискутували, обмінювалися думками. А в сучасних умовах наукової автаркії, тобто замкнутості, обмін досвідом між представниками як ближнього, так і далекого зарубіжжя — надзвичайно важлива та корисна справа.

Величезна кількість учасників-доповідачів працювала в рамках секційних засідань. Це були оригінальні за науковою постановкою та методологічною спрямованістю групи: «Голокост: дослідження і викладання», «Іудейсько-християнські відносини», «Єврейська національна самосвідомість», «Сіонізм та держава Ізраїль», «Ксенофобія. Антисемітизм» тощо.

Поряд із науковими дебатами організатори передбачили ряд цікавих та пізнавальних заходів. Так, після роботи секцій учасникам було

запропоновано перегляд документальних фільмів Бориса Мафцира на тему «Нотатки про ізраїльську культуру: Перехрестя поколінь, релігій та культур».

Під час конференції бажаючі могли придбати перші сім томів унікального видання «Коротка єврейська енциклопедія». Були також презентовані нові публікації Бібліотеки «Judaica», видання та проекти «Будинку єврейської книги», видання «Judaica Rossica», «Єврейська палеографія» та «Документи з історії та культури євреїв в архівах Білорусі».

Киянин В'ячеслав Ліхачов презентував часопис «Єврей Євразії» та видання «Політичний антисемітизм у сучасній Росії», а Михайло Міцель із Нью-Йорка ознайомив присутніх із змістом видання «Єврей України в 1943-1953 рр.: Нариси документальної історії». Поряд із цим організатори науково-практичного форуму передбачили роботу «круглих столів» на різні теми.

Конференція в Корольово посприяла налагодженню цікавих наукових контактів із колегами-науковцями, діячими громадських організацій. Приємно було поспілкуватися, відповідати на запитання представників національно-культурних товариств та благодійних фондів країн СНД.

Можна відзначити ще ряд важливих аспектів. Утім висновок напрошується тільки один — важко переоцінити досвід, що накопичується під час подібних наукових заходів. Після розпаду Радянського Союзу дослідники рідко дискутують, зустрічаються та обмінюються досягнутим. Без долі сумніву можна констатувати, що конференція в Корольово — приклад того, як потрібно інтегруватися науковцям-гуманітаріям. Саме тому організаторам цього міжнародного форуму хочеться щиро подякувати!

Михайло ЗАН.

*кандидат історичних наук,
доцент кафедри політології.*